

Kültür Bakanı Zeybek:

25 milyarlık define için pazarlık yok

Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek, "Ya hep ya hiç. Ortası olmaz. O konuda herhangi bir pazarlığa girmeyiz. Esasen o kişilerin böyle bir görüşmeyi düşünmesi de başarımızdır" dedi.

MUSTAFA BALBAY

ANKARA — Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek, Elmalı'dan kaçırılan 25 milyar lira değerindeki "yüzyılın definesi"nin geri alınması için mahkeme dışında görüşmeler yapıldığını doğruladı ve pazarlık konusunda "Ya hep ya hiç, ortası olmaz" dedi.

Zeybek, bakanlığın Dışişleri Bakanlığı ile yaptığı işbirliği sonucunda 1984 yılında Elmalı'dan kaçırılan defineyi üç Amerikalı ortaktan geri almak için kendilerini Boston'da mahkemeye verdiklerini anımsattı.

Türkiye'nin, 29 Aralık 1989'da Amerika'nın en zengin 400 işadamından biri olan William Koch, Türk hükümetinin ekonomi danışmanı Jonathan Kagan ve sikke bilimci Jeffry Spier'den oluşan ortaklığı dava etmesi üzerine iki hafta önce ortaya ilginç bir gelişme çıktı.

Mahkemede zorlanacaklarını anlayan ve 1900 antik gümüş sikkeden 1744'ünü elinde bulundukları saptanan üç Amerikalı ortak, Türk hükümetine bir aracı ile mahkeme dışında "uzlaşma" önerisinde bulundu. "Uzlaşma" önerisinin bir "pazarlık" anlamına gelebileceği, Türkiye'de konuyla ilgili çevrelerde kaygı yarattı.

Bu kaygılarla ilgili olarak Kültür Bakanı Zeybek, Cumhuriyet'in sorularını şöyle yanıtladı:

— Elmalı definesinin geri alınması konusunda önemli gelişmeler var. Defineyi alanlarla doğrudan görüşme yapacak mısınız?

ZEBEK — Evet, sikkeleri

görüşmeler yoluyla geri alma imkânı doğdu. Bu konuda bir dava açmıştık. Dava devam ediyor. Ama karşı taraf böyle sorunlu bir defineye muhatap da olmak istemiyor. Sanıyorum, önümüzdeki dönemde görüşmeler yapacağız ve olumlu sonuç alacağız.

— Görüşmelerin devamı için herhangi bir tarih belirlediniz mi?

ZEBEK — Hayır, henüz belirlenmiş bir tarih yok. Ama bu görüşme olumlu sonuçlanmasa bile açtığımız davanın olumlu sonuçlanacağını sanıyorum.

— 'Uzlaşma' çerçevesinde herhangi bir 'pazarlık' söz konusu olursa, yani bir bölümünü verelim derlerse nasıl hareket edeceksiniz?

ZEBEK — Ya hep ya hiç. Ortası olmaz. O konuda herhangi bir pazarlığa girmeyiz. Esasen o kişilerin böyle bir görüşmeyi düşünmesi de bizim başarımızdır. Eskisi gibi giden eserlerin peşi bırakılmıyor artık. Buradaki başarımız iki yönlü olacak. Hem sikkeleri geri almış olacağız hem de bundan sonra Türkiye'den kaçırılan eserleri Amerikan müzelerinin ve özel kişilerin almaktan çekinecekleri bir ortam yaratacağız. Bu kurum ya da kişiler bundan sonra 'Türk hükümeti bizim de karşımıza dikilip milyonlarca dolar verdiğimiz eserleri geri alır, ödediğimiz paralar boşa giderse ne yaparız?' diye düşünmeye başlayacak."

Zeybek, bir soruya yanıt olarak da "İki taraf arasında herhangi bir görüşme takvimi olmadığını" söyledi.